

6. Šī mazā problēma

Dievs, jau iepriekš esmu dzirdējis vārdu „grēks”, bet īsti nezinu, ko tas nozīmē. Vai vari man parādīt, kas man par to jāzina un jāsaprot, lai spētu ar to cīnīties veiksmīgāk nekā pašlaik?

stāsts

Vai tev nešķiet, ka zīdainīši izskatās kā nevainīgi eņģeļi? Pētnieki no Portsmutas Universitātes ir atklājuši kaut ko pārsteidzošu: zīdaiņi iemācās „melot” daudz ātrāk, nekā kādreiz uzskatīja.

Psihologi agrāk domāja, ka bērni iemācās melot apmēram 4 gadu vecumā. Bet nē – izrādās, viņi to prot jau sešos mēnešos, atdarinot raudāšanu vai burbuļošanu, lai piesaistītu tavu uzmanību! Tas ir arī atjautīgs uzmanības novēršanas veids, lai slēptu rīcību, ko esat aizlieguši! Tā ir parasta zīdaiņa uzvedība līdz gada vecumam. Ap to laiku, kad viņi sāk staigāt kājām, bērni to dara vislabāk.

Nākamajā reizē mazulis blāvena vidū apstājas, lai redzētu, vai kāds klausās. Tas var būt iespaidīgāk, nekā tu domā.

pārdomas

Pirms vairāk nekā 20 gadiem kāds kaunā kritis televīzijas sludinātājs tika pieķerts ārļaulības seksuālās attiecībās. Tas notika pēc tam, kad viņš bija palīdzējis daudzus atlaist no darba amorālas uzvedības dēļ! Mēģinādamas glābt savu daudzus miljonus dolāru vērtu kalpošanu, viņš izkratīja sirdi televīzijā, atzīdamies, ka ir grēkojis pret Kungu. Viņa vainas atzīšana tika pārraidīta ziņu kanālos visā pasaulē!

Grēks ir diezgan moderna tēma. Tas ir daudz interesantāks temats romānos un scenārijos nekā tikumība. Grēks ir aizraujošs. Salīdzinot šīs divas lietas, tikums šķiet garlaicīgs un bezkrāsains. Kristiešu runas par grēka bīstamību parasti uzklausā nelabprāt. Postmodernajiem ļaudīm nav sevišķi daudz laika „grēka” idejai tās tradicionālajā izpratnē. Viņiem grēks ir zaudējis grēcīgumu.

Hugo Tomsons Kerrs, bijušais *Theology Today* („Teoloģija Šodien”) redaktors, reiz teicis, ka cilvēki ir „aizvietojuši realitāti ar relativitāti, lūgšanu ar psiholoģiju, grēku ar mazvērtības kompleksu, ģimenes svētbrīžus ar sociālu kontroli, atgriešanos pie Dieva ar pašsūģestiju, atklāsmi ar refleksiem.” Kad cilvēki pieļauj kļūdas vai viņiem neizdodas dzīvot saskaņā ar savu izvēli, daudzi vairs nejūtas par to vainīgi. Labākajā gadījumā viņi varētu atzīt, ka izjūt kaunu un mulsumu.

Kaut arī cilvēki ir devalvējuši šo jēdzienu, grēks vēl joprojām ir grēks. Tas nenozīmē vienkārši kādus trūkumus, kurus beigās pārvarēsim, vai nepareizu domāšanu, kuras mainīšana

ir daļa no ilgstoša mācīšanās procesa visa mūža laikā. Grēks ir kaut kas daudz nopietnāks. Kāds slavens franču rakstnieks reiz izteicies ļoti precīzi: „Grēks ir viss, kas aizēno dvēseli.”

Šis vārds apzīmē sacelšanos, katastrofu un nāvi. Tas nav kaut kas virspusējs vai gadījuma rakstura, bet gan letāls. Ja to neapstādina, tas kļūst tikpat agresīvs kā vīruss vai vēzis.

kas tas ir?

Grēks ir Dieva likuma pārkāpšana. Tu neko nevari pārkāpt, ja likuma nav¹, un pat zinātnieki atzīst, ka likumi ir. Svētajā Bībelē ir iekļauts morālu principu kodekss, ko mēs parasti saucam par desmit baušļiem, un ikviens cilvēks, kas jebkad dzīvojis, šos likumus ir pārkāpis.

„Jo visi ir grēkojuši un visiem trūkst dievišķās godības.”²

Kad Dievs no Debesīm raugās, kā mums klājas, viņš redz, ka visus cilvēkus ir skāris grēks: „Nav neviena, kas darītu labu, neviena pašā!”³ Tāpēc mums ir pamatots iemesls saukt grēku par *problēmu*.

„Es nerīkojos tā, kā gribu,” viņš teica, „bet daru to, ko pats ienīstu.”
Izklausās pazīstami?

Bet, saskaņā ar Bībeli, grēks nav tikai apzināta vai neapzināta baušļu pārkāpšana. Grēkam ir arī kāda saistība ar to, kas notiek mūsu sirdīs. Lai gan no mums neprasis atbildību par katru īslaicīgu domu, kas nav pietiekami šķīsta vai pašai izliecīga, Bībele saka, ka ikviena labprātīga ļaunās fantāzijas vai apzināta domāšana par nevēlamām lietām ir tikpat slikta kā nepareiza rīcība. Cerēšana, ka kādam, kas mums ļoti nepatīk, uzbrauks automašīna, nav nekas labāks par šīs personas nogalināšanu ar ieroci. Jēzus to ir izteicis šādi: „Bet es jums saku: ikviens, kas uzlūko sievieti ar iekāri, jau ir pārkāpis laulību ar viņu savā sirdī.”⁴ Ja sirdī lolojam grēku, labas attiecības ar Dievu nav iespējamās.⁵

Mēs varam kritizēt viduslaiku baznīcu par septiņu nāves grēku sarakstu, kurā ietilpst lepība, iekāre, skaudība, nesātība, mantkārība, dusmas un slinkums. Bet tas rāda skaidru izpratni par grēku, kas dziļākajā būtībā ir nepareiza motivācija un negatīva attieksme, nevis vienkārši melošana, zagšana, slepkavība vai laulības pārkāpšana. Apustulis Jēkabs uzsver Dieva nopietno attieksmi šajā jautājumā: „Ikviens, kas visu bauslību pilda un tomēr vienā bauslī to pārkāpj, ir visu baušļu pārkāpējs.”⁶

Saukt grēku par *problēmu* pilnīgi noteikti nav pārspīlējums. Par grēka tēmu Bībele runā bez aplinkiem. Grēks sastopams mūsu rīcībā, sirdīs, motīvos un fantāzijās.

Vienam no ebreju vārdiem, kas tiek tulkots kā „grēks”, saknes nozīme ir „netrāpīt mērķi” vai „nesasniegt mērķi”. Tāpēc grēks nav tikai nepaklausība noteikumu kodeksam vārdos vai

¹ Romiešiem 4:15.

² Romiešiem 3:23.

³ Sk. Psalmi 14:3.

⁴ Mateja 5:28.

⁵ Psalmi 66:18, 19.

⁶ Jēkaba 2:10.

domās, bet arī tas, ka mums nepietiek potenciāla mērķa sasniegšanai, kad gribam kaut ko labu paveikt, bet mums tas neizdodas.

Ja raugāties uz lielām personībām pagātnē vai tagadnē, kuru talantus un spējas visi apbrīno, nevaram neievērot, kā daudzi no viņiem ir sagravuši savu dzīvi ar pārgalvīgu dzīvesveidu un amorālām izvēlēm. Lielākajai daļai no mums situācija nav tik radikāla, bet kurš uzdrošinātos teikt, ka viņam vai viņai nav *problēmu* ar grēku?

Grēki nav tikai daži atsevišķi darbi, kas izkaisīti starp labo un cēlo. Grēks vairāk līdzinās indei, kas izplatījusies un inficējusi visu cilvēku. Tas ir spēcīgāks, nekā vēlamies atzīt. Pat izcilajam apustulim Pāvilam bija jāpiekrīt, ka viņš pastāvīgi saskaras ar nemainīgu problēmu. Viņš gribēja darīt to, kas ir labs, bet viņam bieži neveicās. „Es nerīkojos tā, kā gribu,” viņš teica, „bet daru to, ko pats ienīstu.”⁷ Izklusās pazīstami?

kur tas viss sākās?

Kur bija kļūda? Kur radās grēka problēma? Debesīs bija sākusies sacelšanās pret Dievu jau pirms Ievas un Ādama sliktās izvēles un grēka. Kā nevainojamā Universā varēja rasties grēks? Tas ir jautājums, kuru mēs nekad pilnībā neizpratīsim. Tā ir un paliek mīkla, bet mēs zinām vismaz to, ka tam ir noteikta saistība ar Dieva vēlēšanos dot mums brīvu gribu un izvēli. Viņš nevēlas iepriekš ieprogrammētus robotus, bet personas, kuras pašas var pieņemt lēmumu viņu mīlēt.

Liktenīgajā brīdī debesu būtne, ko mēs tagad saucam par sātanu, izdarīja izvēli, kas bija vērsta pret Dievu. Ar to arī sākās grēka *problēma*. Šis debesu dumpinieks atnesa to uz zemi. Tieši tāpat kā Lucifers, arī Ādams un Ieva bija radīti ar brīvu gribu. Viņi varēja noraidīt sātana priekšlikumu, bet pirmie cilvēka pieņēma citu lēmumu.⁸ Kopš tā laika šīs rīcības sekas ietekmē visus ļaudis. Grēks acumirklī tika pārmantots, un tagad katrs cilvēks piedzimst nepilnīgs, ar iedzimtu tieksmi darīt tieši to, kas ved mūs projām no Dieva. Mīlestība pret sevi ir aizstājusies priekšā mīlestībai pret citiem.

Te gan jāpiebilst, ka daži grēcinieki ir bijuši īsti vēstures monstri, bet citi – lieliski labestības paraugi, kaut arī viņiem ir bijušas savas nepilnības. Hitlers un Staļins noteikti bija lielāki grēcinieki nekā Māte Terēze vai Martins Luters Kings. Bet pat Māte Terēze vai pāvests Jānis Pāvils II nebija bez grēka.

Visi cilvēki ir grēkojuši. Grēka problēma ir plašāka nekā dzīve. Tā ir pārcilvēciska. Tāpēc arī problēmas risinājumam ir jābūt pārcilvēciskam, lai tas būtu atbilstīgs situācijai.

risinot problēmu

Mūsdienās cilvēkiem ir tieksme uzskatīt apmēram tā – ja man ir problēma, tad tā jāatrisina paša spēkiem. Ļaudis apgalvo, ka vainot citus un prasīt atbildību no viņiem, ir smieklīga izvairīšanās. Šķiet neērti savām kļūdām un nepilnībām meklēt risinājumu ārpus sevis.

⁷ Romiešiem 7:15.

⁸ Sk. 1. Mozus 3. nod.

Tas nozīmē meklēt patiesību, kas ir izgaisusi tieši tāpat, kā modernismu ir nomainījis postmodernisms.

Bet grēka problēmas gadījumā Bībele nepieļauj šādu norobežošanās metodi. Tā grēku uzskata par pārcilvēcisku problēmu. Ja jebkad ir bijusi patiesība, kas ir pierādīta dzīvē, tad tā ir šī: grēkam ir dimensijas, kas ir pilnībā ārpus mūsu kontroles. Bet ir vēl kāda cita patiesība, kas aizēno iepriekš minēto: grēka problēma ir plašāka nekā dzīve, bet tieši tāds pats ir arī tās risinājums. Ir kāds, ko sauc par Jēzu, kurš reiz dzīvoja uz šīs zemes tāpat kā mēs visi, bet negrēkoja ne savās domās, nedz rīcībā. *Viņš kļuva par grēka problēmas pārdabisko risinājumu.* „Viņu, kas grēka nepazīna, viņš mūsu dēļ padarīja pa grēku, lai mēs viņā taptu par Dieva taisnību.”⁹

Protams, mums ir palicis neatbildēts jautājums: vai tas ir godīgi, ka visi cilvēki tiek inficēti ar grēka vīrusu? Kāpēc mums ir jācieš savu pirmo senču kļūdu dēļ? Vai visgudrs un mīlošs Dievs nevarēja atrast citu veidu, kā atrisināt grēka problēmu? Kāpēc grēks ir attīstījies tādā līmenī, kā to varam vērot šodien – ar tik lieliem postījumiem un ciešanām?

Vēstures gaitā šos jautājumus ir uzdevuši cilvēki visā pasaulē. Tie ir izteikti čukstus un izkliegti skaļi. Tie ir bijuši iekļauti filozofiskos pētījumos un arī izskanējuši kā izmisuma pilni lāsti. Grēks tā vai citādi ir un paliek problēma. Bet, pārdomājot risinājumu, visas šaubas un cinisms izklīst.

Jēzus Kristus ir risinājums. Viņš nāca, lai izglābtu „savu tautu no grēkiem”.¹⁰ Man ar to pietiek.

ko teiksi?

Vai esi gatavs uzņemties personīgu atbildību par savu rīcību un tajā pašā laikā piedzīvot, kā Dieva spēks tevi maina un veido labāku?

⁹ 2. Korintiešiem 5:21.

¹⁰ Mateja 1:21.